

A.A. Kozhokaru, H.V. Lugova, V.L. Savizkiy, A.D. Krushelnizkiy,
O.M. Ivanko, L.A. Ustinova, L.I. Filipenko, V.V. Narozhnov

Summary. The study presents the analysis of the complex preventive and control health defence measures among the Ukrainian peace-keeping troops during the pre-deployment phase.

Key words: servicemen, morbidity, Armed Forces of Ukraine, peace-keeping troops, prevention, vaccination, malaria.

УДК 614.2:355/359(477)

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОФІЛАКТИКИ ГОСТРИХ КИШКОВИХ ІНФЕКЦІЙ ТА ПРОТИЕПІДЕМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІОБЕЗПЕКИ ХАРЧУВАННЯ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Н.Д. Козак

Резюме. Наведена характеристика сучасних методів санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення військовослужбовців, напрями діяльності державної санітарно-епідеміологічної служби МО України щодо біобезпеки харчування. Визначені чинники, які можуть спричинити інфікування особливо-небезпечними захворюваннями.

Ключові слова: санітарно-гігієнічне, протиепідемічне забезпечення, особливо-небезпечні захворювання, біобезпека харчування.

Однією з найважливіших причин погіршення здоров'я населення є зростаюче забруднення навколишнього середовища промисловими, сільськогосподарськими, транспортними, побутовими та іншими токсичними речовинами. Проблема хімічної безпеки для здоров'я населення України вже давно стала пріоритетною. Наслідком антропогенного забруднення навколишнього середовища є убиквітарність фонових забруднень середовищ життєдіяльності людини, які за останні 30–40 років по вмісту ряду ксенобіотиків досягли граничних рівнів, а в деяких випадках перевищили їх. ВООЗ визначає, що пріоритетним напрямком роботи по збереженню здоров'я є забезпечення права кожної людини на достатнє та безпечне харчування. Рішення еколого-гігієнічних проблем харчування населення України тісно пов'язане з дослідженнями якості продуктів харчування на відповідність міжнародним нормативам, проведенням оцінки загрози для здоров'я, та розробкою структури для здійснення моніторингу і аналізу ризику. У

зв'язку з тим, що кінцевим результатом усіх видів негативної дії ксенобіотиків є зниження особистого та популяційного здоров'я населення, зниження очікуваної тривалості життя, стає очевидною актуальність охорони внутрішнього середовища організму, ролі харчового фактору в зміцненні та зберіганні здоров'я населення в умовах негативної екологічної ситуації.

Щороку в світі та в Україні реєструються спалахи гострих кишкових інфекцій. У більшості випадків вони викликані патогенним стафілококом, а джерелами інфекції є працівники харчоблоків [1–3]. Збудником стафілокової інфекції – є стафілокок з роду *Staphylococcus* включає 3 види: *S. aureus*, *S. epidermidis*, *S. saprophyticus*. Мікроби стійкі до чинників зовнішнього середовища та антибіотиків. Джерелом інфекції є хворі та носії патогенного штаму стафілокока, шляхи передачі інфекції – контактний, харчовий і повітряно-краплинний.

За 2011 рік в Збройних Силах України зареєстровано лише один спалах гострої кишкової інфекції, збудником якої став *S. aureus*, який був виділений з продуктів харчування.

Контроль епідемічної безпеки харчових продуктів залишається одним із пріоритетних напрямів у діяльності державної санітарно-епідеміологічної служби МО України. Харчові продукти є одним з факторів, що впливають на здоров'я військовослужбовця, тому вживання доброякісної та безпечної їжі є однією з умов збереження здоров'я військовослужбовців та попередження харчових отруєнь. Вони є не тільки необхідними нутрієнтами для людини, але і причиною харчових отруєнь і інфекційних захворювань, обумовлених якістю сировини, порушенням технологічного процесу, умов зберігання готової їжі тощо. Більшість країн світу відповідним законодавством регулює рівні забруднення харчових продуктів мікроорганізмами та різними ксенобіотиками.

Мета роботи: визначити перспективи сучасних методів санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення особового складу Збройних Сил України щодо біобезпеки харчування.

Матеріали та методи

Об'єктом дослідження були облікові та звітні матеріали державної санітарно-епідеміологічної служби Міністерства оборони України щодо адміністративно-запобіжних заходів, проведених інструментальних досліджень питної води та об'єктів харчування.

Результати дослідження та їх обговорення

Головним державним санітарним лікарем Міністерства оборони України та фахівцями державної санітарно-епідеміологічної служби Міністерства

оборони України постійно забезпечується санітарно-епідеміологічний нагляд за організацією харчування особового складу Збройних Сил України.

Зкладами державної санітарно-епідеміологічної служби Міністерства оборони України протягом I півріччя 2012 року здійснено перевірку дотримання санітарного законодавства у 453 військових об'єктах. За результатами проведеної роботи: направлено на адреси посадових осіб різних рівнів 697 (актів, приписів, постанов, та інш.) щодо проведення умов життєдіяльності військ до вимог санітарних норм та правил; відсторонено від роботи 63 особи, переважно працівників харчування; тимчасово припинялися до усунення недоліків діяльність 23 об'єктів; накладено штрафи на 54 посадові особи; із обігу вилучено 1835 кг неякісних продуктів харчування; передано 1 справу до військової прокуратури.

Визначено, що харчування військовослужбовців у більшості перевірених частин організовано відповідно до вимог керівних документів. Командуванням військових частин (закладів) та керівниками суб'єктів господарської діяльності, які надають послуги з організації харчування військовослужбовців на договірних умовах, вживаються заходи щодо належного утримання об'єктів продовольчої служби відповідно санітарних правил та своєчасного усунення порушень санітарного законодавства, що виявлені під час перевірок.

Актуальність методів санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення особового складу Збройних Сил України визначають чинники, що можуть спричинити інфікування особливо-небезпечними захворюваннями та погіршення стану здоров'я, зниження працездатності та, як наслідок, скорочення професійного довголіття.

Висновки

1. Потреба у створенні єдиної системи аудиту (контролю) за якістю та безпечністю продовольчого забезпечення військ шляхом забезпечення проведення вхідного лабораторного контролю продуктів харчування, отримання висновків державної санітарно-епідеміологічної експертизи на кожний об'єкт продовольчої служби, координації діяльності органів державного нагляду (контролю) за продовольчим забезпеченням під єдиним керівництвом державної реєстрації дозвільної документації у Реєстрі Міністерства оборони України.

2. Недопущення дублювання функцій контролю та непрофесійного підходу шляхом проведення перевірок стану продовольчого забезпечення тільки спеціально уповноваженими державними службами та органами Міністерства оборони України.

Література

1. Берегова О.О. Профілактика харчових токсикоінфекцій стафілококової етіології в дитячих та підліткових установах / О.О. Берегова, Г.В. Козирева // Гігієна населених місць «Актуальні питання гігієни та екологічної безпеки України». – 2012. – С.148–151.
2. Маркович В.П. Аналіз безпеки води та харчових продуктів за мікробіологічними показниками / В.П.Маркович // Гігієна населених місць «Актуальні питання гігієни та екологічної безпеки України». – 2012. – С. 57–58.
3. Калагін Ю. Охорона здоров'я військовослужбовців як складова соціальної сфери Збройних сил України / Ю. Калагін // Соц. Психологія. – 2007. – № 5. – С. 157–162.
4. Указ Президента України від 12 березня 2012 року № 187/2012 «Національний план дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010 – 2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» – К. : ВР України, 2012.– С. 7–48 .
5. Кириленко С.О. Система управління Збройних Сил України: ретроспективний аналіз і перспективи розвитку / С.О. Кириленко // Наука і оборона. – 2007. – С. 13–18.

ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ ПРОФИЛАКТИКИ ОСТРЫХ КИШЕЧНЫХ ИНФЕКЦИЙ И ПРОТИВОЭПИДЕМИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ БИОБЕЗОПАСНОСТИ ПИТАНИЯ ЛИЧНОГО СОСТАВА ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ

Н.Д. Козак

Резюме. Приведена характеристика современных методов санитарно-гигиенического и противоэпидемического обеспечения личного состава ВС Украины, направления деятельности государственной санитарно-эпидемиологической службы МО Украины по биобезопасности питания.

Ключевые слова: санитарно-гигиеническое, противо-эпидемическое обеспечение, особо опасные инфекции, биобезопасность питания.

PROBLEM QUESTIONS OF PREVENTION OF ACUTE INTESTINAL INFECTIONS AND ANTI-EPIDEMIC SUPPORT OF BIOSAFETY OF NUTRITION OF THE PERSONNEL OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE

N. Kozak

Summary. There are given the description of modern methods of sanitary-hygienic and antiepidemiological support of the manpower of the Armed Forces of Ukraine in the article, and the qualification of the major ways of the activities of the National Sanitary and Epidemiological Service of the Ministry of Defense of Ukraine There were qualified factors which in combination with the factors of professional activity can lead to infection of the social-dangerous diseases and the deterioration of health, reduction of capacity of work and, as a result, the reduction of professional longevity.

Keywords: sanitary-hygienic, anti-epidemic support, infectious diseases, preventing work, healthy lifestyle.